

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาวะผู้นำ คือ คุณสมบัตื ความตั้งใจ ความรู้ ความสามารถของบุคคล ที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกัน ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะโน้มน้าวบุคคลให้มุ่งไปสู่ผลสำเร็จที่ต้องการอย่างแท้จริง ดังนั้น จึงถือเป็นบทบาทที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่ให้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องปรับตัว สร้างแรงบันดาลใจในการจุดประกายความคิด สร้างสรรค์ให้แก่สมาชิกในองค์การ พร้อมจะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและสนองตอบต่อนโยบายกลยุทธ์ขององค์การ ตลอดจนทำความเข้าใจและเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของสภาพแวดล้อมที่มากกระทบต่อองค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร กำลังเผชิญกับภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงภายนอกอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยีล้วนแต่เป็นแนวผลักดัน (Force) ให้กลุ่มผู้บริหารโรงงานจะต้องเร่งปรับตัว พัฒนากลยุทธ์ เปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สร้างวัฒนธรรมองค์การใหม่ ลด ละ เลิก วัฒนธรรมที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ เพื่อให้องค์การอยู่รอดปลอดภัยและเติบโตยั่งยืนอย่างสร้างสรรค์ อีกทั้ง ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันของบุคคลที่มีแรงจูงใจ สภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองและอื่นๆ ในบริบทของการแข่งขันและความขัดแย้ง เพื่อตระหนักถึงเป้าหมายอย่างเป็นอิสระหรือร่วมกันของผู้นำและผู้ตาม นอกจากนี้ยังหมายรวมถึง กระบวนการที่สมาชิกของกลุ่มได้รับการเสริมพลังอำนาจเพื่อทำงานร่วมกันให้บรรลุผลในเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ร่วมเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนผ่านของหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำไม่ว่าจะเป็นประเภทใดก็ตามหากหน่วย องค์การนำมาปรับใช้จะส่งผลให้เกิดมีการพัฒนา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ พบว่า เป็นเทคโนโลยีที่อธิบายถึงกระบวนการกำหนดทิศทางองค์กร เพื่อสร้างและการนำไปสู่ การปฏิบัติของวิสัยทัศน์ พันธกิจยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ผู้นำ ตามทฤษฎีนี้เชื่อว่าการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นไม่ใช่โชคช่วย แต่ต้องเป็นผล จากการที่คอยติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร การคาดการณ์ถึงอนาคตถึงองค์กรในระยะยาว และการพัฒนายุทธศาสตร์มุ่งสู่อนาคตที่ พึงประสงค์ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2557, หน้า 26)

ในจังหวัดสกลนครมีสถานประกอบการธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่อยู่ จำนวนมาก จำหน่ายทั้งปลีกและส่ง ทั้งภายในจังหวัดสกลนครและต่างจังหวัด แต่ธุรกิจที่ สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างชื่อเสียงให้ชาวจังหวัดสกลนคร ได้แก่ ธุรกิจเกี่ยวกับ เครื่องนุ่งห่มซึ่งมีสถานประกอบการอยู่จำนวนมาก ผลิตเพื่อขายปลีกและขายส่งทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ได้รับความนิยมนอกจากผู้บริโภคเกิดมีสถานประกอบการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปจำนวนมาก มี การแข่งขันการผลิตสูงและมีการแย่งตลาดผู้บริโภคเพื่อระบายสินค้าที่ผลิต ผู้ประกอบการ บางส่วนลอกเลียนรูปแบบของสินค้าทำให้การผลิตไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปของจังหวัดสกลนครในภาพรวม โดยตลาดที่รับสินค้าไปจำหน่าย เกิดความไม่แน่ใจเกี่ยวกับมาตรฐานของสินค้า และเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการผู้ประกอบการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนครต้องเผชิญกับการแข่งขันเพิ่ม มากขึ้นทั้งผู้ประกอบการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่เป็นคนไทยกับผู้ประกอบการผลิตเสื้อผ้า สำเร็จรูปที่เป็นชาวอาเซียนด้วยกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ในการที่ผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร ซึ่งมีเป็น จำนวนมากจะประสบผลสำเร็จ ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดทั้งด้านปริมาณและ คุณภาพ การออกแบบลวดลายของผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายได้ และต่อสู้ในเชิงธุรกิจ กลุ่ม ผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเหล่านี้ต้องได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้นำระดับสูง ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิต เสื้อผ้าสำเร็จรูปนั้นจะต้องมีความสามารถในการคาดการณ์ มีมุมมองที่กว้างไกล และมี ความยืดหยุ่น เพื่อทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายโดยมีขอบเขตความรับผิดชอบงานทั้ง องค์กร หรือบริษัท หรือห้างหุ้นส่วน จำกัด หรือกลุ่มธุรกิจผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้า สำเร็จรูปสอดคล้องกับแนวคิดของ Dubrin (1998, p. 335) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

(Strategic Leadership) เป็นภาวะการนำโดยการกำหนดทิศทาง และกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่องค์กร ในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและมีความก้าวหน้า ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป จะต้องเป็นการให้ผู้นำมีความสามารถในการคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีความยืดหยุ่น และสามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร ควรจะมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อกำหนดเป้าหมายทิศทางและขนาดขององค์กรอย่างชัดเจน ตลอดจนมีการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีในการกำหนดแผนงาน วิธีการ กลยุทธ์ในการก้าวสู่เป้าหมายในการผลิตที่ตรงตามความต้องการของตลาด นอกจากนี้จะต้องมีการสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างการมีส่วนร่วม สร้างวัฒนธรรมที่แข็งแกร่ง และสร้างแรงบันดาลใจให้กับพนักงานทุกระดับ นอกจากนี้ วิโรจน์ สารรัตน์ (2557, หน้า 26) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาโมเดลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ว่ามีหลากหลายโมเดล แต่ส่วนใหญ่จำแนกได้ 4 องค์ประกอบ คือ การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ การปฏิบัติเชิงยุทธศาสตร์ และการทบทวนเชิงยุทธศาสตร์

จากความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนครว่ามีสภาพ ปัญหา และองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญอะไรบ้าง วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ทุกองค์ประกอบควรเป็นอย่างไร และการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานในการบริหารจัดการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ตั้งคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร มีองค์ประกอบใดบ้าง และแต่ละองค์ประกอบมีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมีลักษณะเป็น

อย่างไร

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนครที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร

ความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร มีความสำคัญ ดังนี้

1. ประโยชน์ทางวิชาการ ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป
2. ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่สอดคล้องกับความต้องการจำต้องต้องได้รับการพัฒนา
3. ประโยชน์ต่อการประยุกต์นำไปใช้ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป สามารถนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไปใช้ในองค์การ และกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปของตนเองได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป มี 2 ด้าน คือ

1.1 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร มี 7 องค์ประกอบคือ 1) การสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางองค์การ 2) การมีวิสัยทัศน์ และการพยากรณ์ 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การกำหนดกลยุทธ์ 5) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 6) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และ 7) การควบคุมกลยุทธ์

1.2 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) หลักการของการพัฒนา 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนา 3) เนื้อหา 4) กระบวนการของการพัฒนาและ 5) การวัดและประเมินผล

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างสามารถระบุเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางบริหารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางการวิจัยและวิทยวิธีการวิจัย และการวัดผลประเมินผลการศึกษา ทั้งหมด จำนวน 9 ท่าน

ขั้นที่ 2 ขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร จำนวน 360 คน จาก 60 โรงงาน (อุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร, 2558)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จำนวน 186 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จากผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนครที่สมัครใจเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นที่ 3 ขั้นการยกร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลุ่มเดียวกันกับสัมภาษณ์เชิงลึกศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร และกลุ่มเป้าหมายในการยืนยันคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

ขั้นที่ 4 ขั้นการทดลองใช้หาประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร

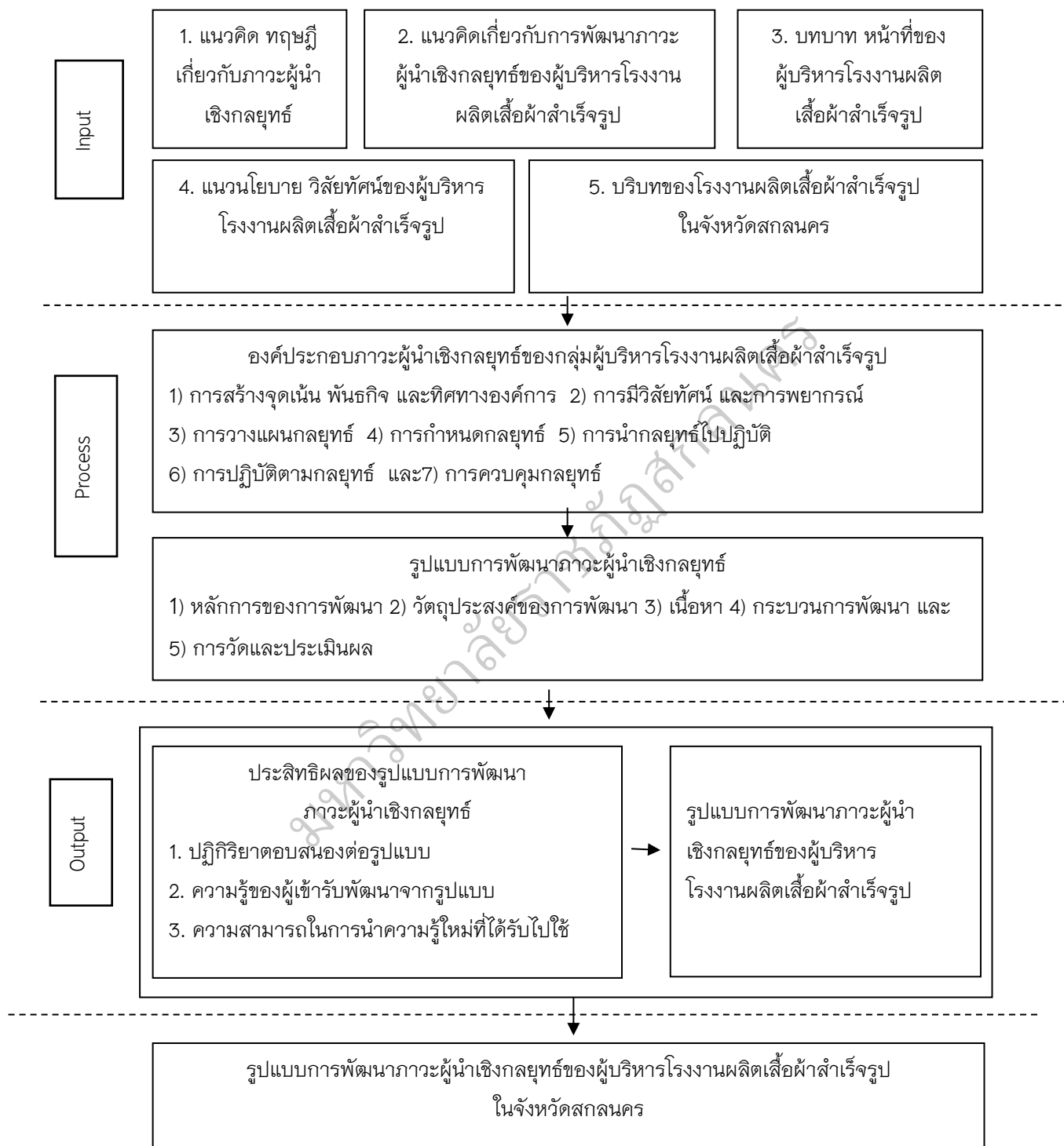
กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จำนวน 30 คน โดยเลือกจากผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนครที่สมัครใจเข้าร่วมวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง

3. ด้านวิธีการดำเนินการวิจัย ใช้ระเบียบวิจัยแบบวิจัยและการพัฒนา (Research and Development)

4. ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร ตั้งแต่เดือน มีนาคม 2560 ถึงเดือน พฤษภาคม 2561

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง แบบแผนของมวลประสบการณ์ สิ่งหรือสัญลักษณ์ แผนงาน แนวทาง วิธีการที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 1) หลักการของการพัฒนา 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนา 3) เนื้อหา 4) กระบวนการของการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

1.1 หลักการของการพัฒนา หมายถึง แนวคิดและสาระสำคัญที่ใช้เป็นหลักยึดในการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีการวางแผนที่มีความสมบูรณ์ สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนา หมายถึง ผลที่ต้องการพัฒนาเพื่อให้เกิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร

1.3 เนื้อหา หมายถึง โครงการหลายโครงการที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตามคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งแต่ละโครงการประกอบด้วยรายละเอียด เพื่อการปฏิบัติเพื่อนำไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ได้แก่ 1) โครงการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป 2) โครงการเพิ่มศักยภาพภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป

1.4 กระบวนการของการพัฒนา หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองจากคู่มือการพัฒนาและติดตามผลการพัฒนา

1.5 การวัดและประเมินผล หมายถึง วิธีการวัดเพื่อประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบ

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ความสามารถของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนครที่แสดงให้เห็นประจักษ์ว่า เป็นผู้ที่แสดงออกถึง

ความมีภาวะผู้นำตามองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 7 องค์ประกอบคือ

2.1 การสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางองค์การ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ร่วมกันสร้างจุดเน้นและกำหนดพันธกิจ ทิศทางขององค์การ ร่วมกันเปลี่ยนแปลงเป้าหมายตลอดจนการสร้างทีมงานและมีการกำหนดเป้าหมายในระยะยาวที่แน่ชัด

2.2 การมีวิสัยทัศน์ และการพยากรณ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการมองอนาคตการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อเปลี่ยนแปลงองค์การทั้งระบบ มีทักษะในการกำหนดวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ

2.3 การวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำในการกำหนดทิศทางอนาคตขององค์การ กำหนดเป้าหมาย ภาระงาน วัตถุประสงค์ของงาน เพื่อนำไปสู่การวางแผนกลยุทธ์ที่เด่นชัด

2.4 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการกำหนดเป้าหมาย กำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูงในการนำไปสู่เป้าหมายในอนาคต

2.5 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการนำกระบวนการเชิงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ให้บังเกิดผลตามเป้าหมายและทิศทางที่กำหนดไว้

2.6 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงวิธีการต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนและประสบผลสำเร็จตามแนวทางที่วางไว้

2.7 การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการติดตามการประเมินกลยุทธ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดขึ้นหรือไม่

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคู่มือที่วัดได้จากปฏิกิริยาตอบสนองต่อรูปแบบ ความรู้ที่ได้รับจากการรูปแบบการพัฒนาและความสามารถในการนำความรู้ใหม่ที่ได้รับไปใช้ ดังนี้

3.1 ปฏิกิริยาตอบสนองต่อรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การตรวจสอบระดับความคิดเห็นหรือทัศนคติของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ในจังหวัดสกลนครที่เข้าร่วมการพัฒนาที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลสะท้อนกลับในการนำมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนา

3.2 ความรู้ของผู้เข้ารับการพัฒนาจากรูปแบบการพัฒนา หมายถึง การ

ตรวจสอบความรู้ของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนครที่เกิดจากการเข้ารับการพัฒนาตามคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

3.3 ความสามารถในการนำความรู้ใหม่ที่ได้รับไปใช้ หมายถึง การตรวจสอบผลการนำความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการพัฒนาตามคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร โดยใช้แบบทดสอบก่อน-หลังการของคู่มือการพัฒนา

4. ผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป หมายถึง กลุ่มนักธุรกิจที่เป็นผู้บริหารโรงงานที่ดำเนินการประกอบการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนครโดยผลิตทั้งชายส่งและชายปลีกตามข้อมูลของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนครจำนวน 60 โรงงาน

5. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป หมายถึง ผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางองค์การ การมีวิสัยทัศน์ และการพยากรณ์ มีการกำหนดกลยุทธ์ มีการปฏิบัติตามกลยุทธ์และมีการควบคุมกลยุทธ์ เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่องค์การกำหนดขึ้น